

Söderöras och Norröras fiberprojekt bemöter invändningar från markägare

Artikel-1 i tidningen www.skargarden.se/markagare-sinkar-fiberanslutning där projektet redogör för Norröra och Söderöra, både framgångar och motgångar.

Artikel-2 i tidningen www.skargarden.se/jag-varnar-ons-kulturella-varden där en markägare på Söderöra redogör för sina invändningar.

Först en summering om vad vi vill och ska förverkliga tillsammans med ett hundratal ö-bor på Norröra och Söderöra:

Ett medlemsägt nät med fiber/Internet åt alla med fiberslang nedgrävd i kanten på våra vägar. Snyggt och prydligt uppfyller vi våra medlemmars önskan om ett snabbt bredband som också uppfyller Regeringens bredbandsmål. Redan idag är ca 1/3 av fastigheterna medlemmar, men vi räknar med minst 50% anslutning innan projektet är avslutat. Både PTS (Post- och Telestyrelsen) och Norrtälje kommun stöttar projektet.

Detta är ett infrastrukturs projekt i vårt samhälle idag. Att jämföra med el, vatten och avlopp.

Vi i projektet vill här bemöta några av Lennart Anderssons synpunkter, med mer fakta och vår inställning. Lennart Andersson är en av väldigt få markägare som har invändningar mot att ge öborna en snabb och stabil Internetuppkoppling.

Vi värnar Söderöras unika kulturvärden och ser helst lösningar som inte är i konflikt med dessa. Vi vill inte ha ett intrång i vår äganderätt som varar för evigt utan att vi får någon kompensation för det, säger Lennart Andersson, en av markägarna på Söderöra.

En fiberslang i marken 60cm djupt utefter vägarna påverkar inga kulturvärden på ön. Avtalet handlar inte om någon överlåtelse eller att fränsäga sig marken. Det avtal som föreningen presenterat avser rätten att gräva och förlägga fibernät samt att i framtiden ha möjlighet att serva och underhålla detta fibernät som medlemmarna äger gemensamt. I huvudsak kommer förläggningen ske i anslutning till befintliga vägar på öarna. Föreningen kommer inte att överta någon mark och kommer inte heller att ha någon bestämmanderätt kring hur marken nyttjas.

Lennart Andersson och hans släkt har ärvt stora markområden på Söderöra efter hans farmor, som i sin tur ärvde marken från sin far för över ett sekel sedan. Lennart Andersson är deltidsboende på Bodskär och även aktiv i den kulturhistoriska föreningen på Söderöra, där han ofta håller guidade vandringar om öns historia. Han vill gärna förklara varför han och hans släktingar har ifrågasatt fiberprojektet på Norröra och Söderöra. På 70-talet gjorde man byggnadsplaner här och då levde alla de gamla som var födda på 1800-talets slut. För dem var det ett dråpslag att man reserverade 75% av marken för det rörliga friluftslivet, vilket omöjliggjorde att man kunde använda den som tidigare. Man upplevde att man blev fräntagen sin mark, även om man per definition fortfarande ägde den. Det är bakgrunden till varför jag värnar öns gamla kulturella värden, utan att vara någon bakåtsträvar, säger Lennart Andersson.

Internet till öborna har inget att göra med gammal historik såsom gamla byggnadsplaner etc. Vi lever inte idag på 1800-talet, vi boende och samhället har idag helt andra krav och möjligheter. Om Lennart Andersson vill backa byggnadsplanerna till den situation som rådde före 1976 så måste han vända sig till de myndigheter som hanterar planbestämmelserna, dvs kommunen och Lantmäteriet. Det är inget som fiberföreningen kan ändra på utan vi har att agera inom gällande planbestämmelser och hur det ser ut idag.

Det Lennart Andersson och hans släktingar vänder sig emot är att man blivit tillsagda att skriva på ett färdigt avtal helt reservationslöst och tidsobegränsat, utan att få någon ersättning. Vi skulle frånsäga oss mark som våra förfäder köpt under stora uppostringar och vi mister dispositionsrätten till ganska stora arealer för all framtid. Det handlar om en remsa på fyra meters bredd, totalt kanske 1000 kvadratmeter eller mer som en privat förening på Blidö kommer att bestämma över. Men vi sa att vi kunde tänka oss detta under 10-20 år och att vi då ville ha någon form av ersättning.

En kostnad som då direkt hamnar på öns medlemmar. Föreningen är inte en kommersiell aktör och inte vinstdrivande, utan är medlemsägt av öbor. Projektet är en omfattande investering till stor kostnad. Vi räknar med en lång livslängd och kan inte tidsbegränsa markrättigheterna (likväl som för elkablar). Föreningens ambition är också att bygga nätet till lägsta kostnad så att fastigheter kan anslutas till låg kostnad. Därför har vi hittills under föreningens historia inte erlagt någon betalning för tillträde till marken. Markägarna har varit villiga att frivilligt upplåta mark för fibernätet. Vi kommer inte att bestämma över den marken eller vägen. Vi behöver bara tillträde till kabeln vid t.ex. kabelbrott.

Hur ser Lennart A på att det verkar finnas en stor efterfrågan bland öborna av att få fiber på öarna? Jag har inte tillgång till statistik, men när den första presentationen gjordes förra året var det bara hälften av fastighetsägarna på Söderöra som anmält intresse, men inte tecknat något bindande avtal. Och det vet man ju, att initialt i ett sånt projekt kan man ju säga att "det där låter som en bra idé, det hänger vi med på", säger Lennart Andersson.

Vår erfarenhet är det omvända. När projektet väl kommer igång så tillkommer fler intresserade. I dagsläget är det ett 100-tal fastighetsägare på Söderöra och Norröra som har skrivit på anslutningsavtalet och betalat in sin medlemsinsats. Utöver dessa är det flera som meddelat sitt intresse. Anmälningar strömmar fortfarande in, och efteranslutningar i redan utbyggda områden sker dagligen.

Förra året kom en representant från fiberföreningen till Söderöra för att beskriva för Lennart Andersson och hans släkt hur man tänkt sig att gräva i markerna.

Men det finns rör i marken som Skanova äger, och det finns elkabel i dem, och Skanova har sagt att fiberföreningen får nyttja den befintliga kanalisationen. Då skulle man inte behöva gräva, säger Lennart Andersson, som vidare tycker att det befintliga mobila bredbandet fungerar utmärkt och borde vara tillräckligt för att fylla behovet av internetuppkoppling.

Som det framgår av det avtal vi presenterat för markägaren kommer föreningen att utföra arbetet så att minsta störning uppstår. Om det är möjligt så kommer vi att använda de befintliga rören för att minska behovet av ny grävning, det gynnar oss. Dock är detta cirka 200-300 meter, vilket är en liten bråkdel av den totala kanalisationen på Norröra och Söderöra. Förläggningen beräknas totalt omfatta 19 km. När det gäller mobilnätet så kommer det att krävas ytterligare master på öarna för att få till en god täckning som når alla fastigheter. I dagsläget är det bara vissa mindre delar som har god mobiltäckning. Även delar av öarna som vetter mot master har en icke tillfredställande uppkoppling. Därför är det så många nu som efterfrågar en fiberlösning.

Internet över fiber (abonnemanget) har alltid fri datamängd, vilket uppskattas stort. Idag kopplar man upp sin fastighet med fiber och kopplar upp sig själv med det mobila bredbandet när man är rörlig.

Dessutom tror jag att fibertekniken kommer att vara föråldrad om 20 år. Varje ny teknik blir ju föråldrad på 10, 20, 30 år, menar Lennart.

Fibertekniken utvecklas ständigt. Betänk också att alla master i det mobila nätet är i sin tur uppkopplad med fiber för att det är den snabbaste och modernaste tekniken. Man kan idag komma upp i en näthastighet på 21,7 Terabit per sekund, dvs 21700 Gigabit över en fiberkabel. Detta kan jämföras med mobilnätet där man idag rullar ut 5G, med maxhastighet på 10 Gigabit per sekund (i stadsmiljö och nära mast). För datakommunikation med fast anslutning där man vill ha säkerhet, prestanda och stabilitet kommer fibertekniken fortsatt vara den dominerande lösningen. Offentliga aktörer, som t ex regeringen och kommunen, är eniga om att fiberutbyggnad på landsbygden är en förutsättning för att kunna inkludera stora delar av Sverige med hög och likvärdig digital kommunikation, oberoende av väder, beväxning, avstånd, topografi m.m. Det är också så att det för utbyggnaden av 5G och kommande mobila kommunikationslösningar med fler mobilmaster krävs en fortsatt utbyggnad av fiber för att möjliggöra ökad datatrafik, service och underhåll till dessa master. Fibern i sig blir inte omodern, man byter bara ändustrustning enkelt. Vårt projekt och det bidrag vi tilldelats är en del av den bredbandsstrategi och bredbandsmål som regeringen antagit, som har till syfte att realisera en god bredbandstäckning till hela Sverige senast 2025. Vi har också ett mycket gott stöd från Norrtälje kommun.

Att Förängsuddens fiberförening nu har valt att vända sig till Lantmäteriet för att söka ledningsrätt är ingenting som förvånar Lennart. Nej, det var väntat. De har sagt redan från dag ett att om inte ni skriver på avtalet, då får vi gå till Lantmäteriet och begära ledningsrätt och då blir det som vi vill i alla fall. Och det är ju ingen förhandling.

Föreningen har haft en omfattande aktivitet med information och dialog med alla markägare. Tillsammans med den lokala arbetsgruppen har vi lagt ner ett omfattande ideellt arbete för att realisera projektet. Det bidrag vi fått från Post- och Telestyrelsen innehåller krav som gör att vi inte har utrymme för någon långbänk. Projektet ska vara färdigbyggt och avslutat i december 2024. Därför måste vi be Lantmäteriet om hjälp för att få den ledningsrätt vi behöver. Vår önskan är förstås att vi hade kunnat lösa detta på egen hand i en positiv dialog med markägarna. De flesta berörda markägarna har också haft ett eget intresse att få fiberanslutning till bl.a. avstyckade tomter, och det konstruktiva samarbetet har oftast resulterat i bra slutliga lösningar. Vi rättar oss så långt det går vad gäller önskemål kring detaljer i dragningen.

Föreningen och våra medlemmar på öarna hoppas att saken löses snabbt på ett bra sätt. Vi har väntat i flera år på en bra Internetlösning, där vi äntligen kan koppla upp våra fastigheter mot övriga samhället och dess tjänster. Vi hoppas att några få inte saktar ned utvecklingen för oss övriga.

Artikel 1

Artikel 2

